

کلاسیک گیتار فراگیزی مبانی

امیر جاویدان

شامل دستوری
به اجرای قطعات

فایل صوتی کتاب را از پیام رسان سروش و دیگر پیامرسانها دریافت کنید. @honarpoblication

روش آموزش و فرمبندی

مبانی فراگیری گیتار کلاسیک

تالیف: امیر جاویدان

چاپ بیست و چهارم بهار ۱۴۰۱

تیراژ ۱۰۰۰ جلد

چاپ و صحافی: پژمان

لیتوگرافی: باران

انتشارات هنر و فرهنگ

تلفن: ۶۶۵۹۵۵۴۲

شابم ۷-۲۵-۲۶۱۶-۸۰۲-۰۹۷۹ ISMN 979-0-802616-25-7

فصل اول

تئوری مقدماتی موسیقی

صداهاى موسيقى

نت‌هاى موسيقى

خطوط مامل

کلید موسيقى

کلید سُل

میزان و خطوط میزان

سکوت

علامت تکرار

علامت پایان قطعه

فصل دوم

سافتار گیتار و وسایل مورد نیاز

سافتار و اجزاء تشکیل دهنده گیتار

دیاپازون

تیونر

انگشت‌گذاری

سه‌پایه نت

میزان‌شمار یا مترونوم

نگه‌دارنده گیتار

تنظیم درجات مترونوم

فصل سوم

مبانی نواختن گیتار کلاسیک

۲۸	نیروی گرفتن
۲۹	همبستگی
۳۰	انعطاف پذیری
۳۰	صندلی
۳۰	چهارپایه مخصوص
۳۱	نمونه مهار کردن گیتار
۳۲	بازوی دست راست
۳۳	دست راست
۳۳	مچ دست راست
۳۴	انگشت شست دست راست
۳۵	نافن های انگشتان دست راست
۳۵	انواع نافن
۳۷	تصویر و اسامی انگشتان دست راست
۳۷	انگشت چهارم
۳۸	آپویاندو
۳۹	تیراندو

فصل چهارم

آشنایی با سیم های گیتار و نحوه به ارتعاش درآوردن آنها

۴۲	درس یک، آشنایی با سه سیم اول گیتار و عمل صمیغ انگشتان دست راست
۴۴	درس دو، عمل متناوب انگشتان دست راست بر روی سه سیم اول
۴۵	عمل متناوب انگشتان دست راست همراه با جابجایی سیم ها
۴۶	درس سه، معرفی سه سیم بم گیتار و نحوه به ارتعاش درآوردن آنها
۴۸	درس چهار، ترکیب سیم های بم و سه سیم اول
۵۰	درس پنج، تنوع در حرکت انگشتان بر روی سیم های بم و سه سیم اول
۵۲	درس شش، آشنایی با کسر میزان های $\frac{3}{4}$ و $\frac{4}{4}$

فصل پنجم

نمونه عمل انگشتان دست چپ

- دست چپ و اسامی انگشتان
آماده سازی انگشتان دست چپ برای اجرای تمرینات
درس هفت، فاصله های موسیقی و آشنایی با صداهای واقع بر روی سیم های اول و دوم
درس هشت، آشنایی با صدای نت ها بر روی سیم سوم
درس نه، آشنایی بیشتر با صدای نت های واقع بر سه سیم اول و بالا بردن کارآیی انگشتان
درس ده، آشنایی با صدای نت ها بر روی سیم های بم گیتار
درس یازده، استفاده مجدد از کسر میزان $\frac{3}{4}$
سینگوپ

فصل ششم

آشنایی با گام های موسیقی و علائم تغییر دهنده صداها

- درس دوازده، آشنایی با سافتمان گام های دیاتونیک بزرگ و نیم پرده های دیاتونیک
نیم پرده های دیاتونیک
گام موسیقی
فاصله اکتاو
گام دیاتونیک بزرگ
گام دو ماژور
چهار تمرین در گام دو ماژور
درس سیزده، آشنایی با علائم تغییر دهنده فواصل و گام کروماتیک
دیز، کروماتیک و بمل
دوبل دیز، دوبل بمل، بکار و مترادف یا آنهارمونیک
گام کروماتیک
اجرای گام کروماتیک بر روی سه سیم اول و سیم های بم و فط اتماد
درس چهارده، آشنایی با گام های کوپک (مینور)
گام لامینور طبیعی و اسامی درجات گام ها
گام لامینور هارمونیک
گام لامینور ملودیک
سه تمرین برای آشنایی با گام های مینور بر روی گیتار

فصل هفتم

اجرای دو نت در یک زمان

- ۱۰۸ درس پانزده، اجرای دو نت در یک زمان بر روی سیم‌های آزاد
- ۱۱۰ درس شانزده، اجرای دو نت در یک زمان بر روی سیم‌های انگشت‌گذاری شده
- ۱۱۲ یازده تمرین برای اجرای دو نت در یک زمان
- ۱۱۵ اجرای سه تمرین برای کارآیی بیشتر انگشتان
- ۱۱۷ اجرای دو تمرین برای دو گیتار

فصل هشتم

آماده سازی انگشتان برای اجرای قطعات

- ۱۲۰ درس هفده، آشنایی با نت‌های چنگ و کسر میزان $\frac{2}{4}$
- ۱۲۰ نت چنگ و آشنایی با نت سل دیز
- ۱۲۲ درس هجده، آشنایی با نت گرد
- ۱۲۲ اجرای ده تمرین برای آماده سازی انگشتان
- ۱۲۲ درس نوزده، آشنایی بیشتر با اجرای دو نت در یک زمان

فصل نهم

اجرای قطعات در رابطه با موارد فراگرفته شده (رپرتوار اول برای هنرمویان)

- ۱۳۰ درس بیست، اجرای قطعات در گام‌های دو ماژور و لا مینور
- ۱۳۰ آندانت
- ۱۳۱ استفاده مجدد از فضا اتماد
- ۱۳۱ آلگرتو (Allegretto)، فورتو، متزو فورتو، پیانو، ریتارداندو و آتمپو
- ۱۳۱ D.C. al Fine
- ۱۳۴ تریوله و مُدراتو، Moderato
- ۱۳۶ آلگرو مُدراتو و دیمی نیواندو
- ۱۳۸ ریتارداندو، کرشندو، دی کرشندو و متزو پیانو
- ۱۳۹ موزندو
- ۱۴۴ درس بیست و یک، اجرای قطعات برای دو گیتار
- ۱۴۴ پوکو ریتارداندو

فصل دهم

آشنایی با سافتار کوردها و اجرای سه نت در یک زمان

۱۵۰	درس بیست و دو، آشنایی با سافتار کوردها
۱۵۱	رابطه فواصل
۱۵۳	کوردهای سه صدایی
۱۵۴	کوردهای چهار صدایی
۱۵۴	نت‌های تنال
۱۵۴	آشنایی با نام و موقعیت کوردها بر روی گام دو ماژور
۱۵۵	کوردهای چهار صدایی هفت
۱۵۵	آشنایی با نام و موقعیت کوردها بر روی گام لا مینور هارمونیک
۱۵۶	درس بیست و سه، آشنایی با روش اجرای سه نت در یک زمان
۱۵۷	آرپجیو
۱۶۰	درس بیست و چهار، آشنایی با کوردهای لا مینور و می ماژور
۱۶۶	درس بیست و پنج، بالا بردن کارآیی انگشتان دست راست
۱۶۸	درس بیست و شش، شناخت بیشتر نت‌های دو دیز، فا دیز و سل دیز

فصل یازدهم

آشنایی با گام‌های دیز دار

۱۷۶	درس بیست و هفت، آشنایی با گام‌های سل ماژور و می مینور
۱۷۶	گام سل ماژور
۱۷۶	گام می مینور طبیعی
۱۷۶	گام می مینور هارمونیک
۱۷۶	گام می مینور ملودیک
۱۷۶	نشانه تکرار
۱۷۶	درس بیست و هشت، نت‌های دولاچنگ و آشنایی با کسر میزان $\frac{3}{8}$
۱۷۸	درس بیست و نه، شناخت بیشتر نت‌های دولاچنگ و آشنایی با کسر میزان $\frac{2}{4}$
۱۷۸	آلگرتو
۱۸۰	درس سی، آشنایی با روش گلیس‌ساندو
۱۸۱	عمل گلیس‌ساندو بر روی دو نت

فصل دوازدهم

اجرای قطعات در رابطه با موارد فراگرفته شده (رپرتوآر اول)

فرمات

۲۰۳

فصل سیزدهم

آماده سازی بیشتر انگشتان برای اجرای قطعات

- ۲۱۴ درس سی و یک، شش تمرین برای بالا بردن تکنیک انگشتان دست‌ها و شناخت بیشتر نت‌ها بر روی گیتار
- ۲۱۴ تمرین در گام دو ماژور
- ۲۱۴ تمرین در گام سل ماژور
- ۲۱۵ تمرین در گام لا مینور هارمونیک
- ۲۱۵ تمرین در گام لا مینور ملودیک
- ۲۱۶ تمرین در گام می مینور هارمونیک
- ۲۱۶ تمرین در گام می مینور ملودیک
- ۲۱۸ درس سی و دو، سه تمرین برای کارآیی بیشتر انگشتان و آشنایی با آرپژ کوردها
- ۲۲۰ درس سی و سه، آشنایی بیشتر با نت‌های فا دیز و سل دیز بر روی سیم ششم
- ۲۲۲ آشنایی با کسر میزان $\frac{6}{8}$
- ۲۲۳ لارگو
- ۲۲۴ درس سی و پنج، استفاده مجدد از کسر میزان $\frac{3}{8}$
- ۲۲۴ فورت، متزو فورت و پیانو
- ۲۲۶ درس سی و شش، اجرای هفت تمرین برای بالا بردن کارآیی انگشتان و آشنایی با برخی اصطلاحات در موسیقی
- ۲۲۶ ریتارداندو و فرمات

فصل چهاردهم

آشنایی با گام‌های جدید

۲۳۴	درس سی و هفت، آشنایی با گام ر ماژور
۲۳۶	درس سی و هشت، سه کورد مهم در گام ر ماژور
۲۳۸	درس سی و نه، اجرای قطعات در گام ر ماژور
۲۳۸	آشنایی با علامت گدا
۲۴۲	درس چهل، آشنایی بیشتر با علامت تغییر در برگشت
۲۴۴	درس چهل و یک، اجرای سه و چهار نت در یک زمان
۲۴۵	آلابروه
۲۴۸	درس چهل و دو، آشنایی با گام لا ماژور
۲۴۸	گام لا ماژور در دو اکتاو
۲۵۰	درس چهل و سه، کوردهای مهم در گام لا ماژور
۲۵۲	درس چهل و چهار، آشنایی با گام می ماژور
۲۵۲	کوردهای مهم در گام می ماژور

فصل پانزدهم

آشنایی با علائم و اصطلاحات جدید و روش گرفتن باره

۲۵۶	درس چهل و پنج، آشنایی با تکنیک لگاتو
۲۵۶	ضربه زدن
۲۵۶	نیروی کشش
۲۵۸	درس چهل و شش، آشنایی با نت‌های چنگ نقطه‌دار و شناخت بیشتر نت‌های تریوله
۲۵۹	کرشندو
۲۵۹	دی‌مین‌اندو
۲۶۲	درس چهل و هفت، آماده‌سازی بیشتر انگشتان دست راست برای اجرای آرپژها
۲۶۲	اجرای ۱۷ تمرین برای دست راست
۲۶۶	درس چهل و هشت، روش گرفتن باره
۲۷۰	درس چهل و نه، بالا بردن تکنیک بر روی تمرین‌های انجام شده
۲۷۲	درس پنجاه، آشنایی با تکنیک فلاژوله
۲۷۶	درس پنجاه و یک، آشنایی با نت‌های زینت
۲۷۶	آچیه کتورا
۲۷۶	آپوجا تورا

فصل شانزدهم

آشنایی با گام‌های بم‌دار

۲۸۸

۲۹۰

۲۹۴

۲۹۵

۲۹۵

۲۹۸

۳۰۰

درس پنجاه و دو، آشنایی با علامت گام فا ماژور

درس پنجاه و سه، کوردهای مهم در گام فا ماژور

درس پنجاه و چهار، آشنایی با گام ر مینور

اجرای سه‌گانه گام ر مینور

کوردهای مهم در گام ر مینور هارمونیک

درس پنجاه و پنج، آشنایی با علامت گام‌های سی بم‌دار و سل مینور

درس پنجاه و شش، کوردهای مهم در گام‌های سی بم‌دار و سل مینور هارمونیک

فصل هفدهم

آشنایی با روش اجرای تکنیک‌های ترمولو، مُردانت، تریل، ویبراتو و پیزیکاتو

ریپرتوار دوم

۳۰۶

۳۱۰

۳۱۱

۳۱۲

۳۱۲

۳۱۶

۳۱۶

۳۱۶

۳۲۳

۳۲۳

۳۶۲

درس پنجاه و هفت، آشنایی با تکنیک ترمولو

درس پنجاه و هشت، آشنایی با نت‌های مُردانت و تریل

مُردانت پایین رونده

ویبراتو

پیزیکاتو

پونتی چلو

تاستو

دولچه

مارکاتو

رالن تاندو

تنوتو

برای نگارش و اجرای قطعات موسیقی، لازم است تا فط و زبان خاص آن را فرا گرفت. بنابراین در ابتدا باید با صداها و نت‌های موسیقی آشنا شد.

۱_ صداهای موسیقی (The Music Tones)

صداها، موسیقی، به صورت قراردادی و بین‌المللی توسط کلمات و یا مروف الفبا شناخته می‌شوند. برای تمامی صداها، موسیقی، تنها هفت نام مورد استفاده قرار می‌گیرد. این هفت نام از چپ به راست نوشته، خوانده و اجرا می‌شوند:

سی	لا	سُل	فا	می	ر	دو
Si	La	Sol	Fa	Mi	Re	Do
B	A	G	F	E	D	C

در کشور فرانسه از Ut، به جای Do و در کشور آلمان از H به جای Si نیز استفاده می‌گردد.

توجه:

صداها، نامبرده، نسبت به وسعت (صدا دهندگی) صدای انسان، یا یک ساز، در فرکانس‌های مختلف قابل تکرار است. به عبارت دیگر بعد از صدای هفتم، مجدداً از اول نام آن‌ها تکرار می‌گردد.

۲_ نت‌های موسیقی (The Music Notes)

نت‌های موسیقی، مانند صداها، موسیقی، هر کدام دارای یک شکل و یک نام خاص می‌باشند، که با شناختن آن‌ها می‌توان به ارزش زمانی هر نت نسبت به نت دیگر پی برد.

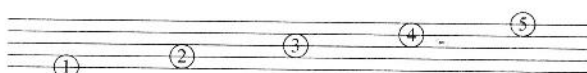
اسامی نت‌ها	شکل نت‌ها	تقسیمات وامد اندازه‌گیری ارزش زمان در موسیقی	نسبت تقسیمات نت‌ها به وامد اندازه‌گیری ارزش زمان
گرد		وامد اندازه‌گیری ارزش زمان در موسیقی	$\frac{1}{1}$
سفید		$\frac{1}{2}$ نت گرد	$\frac{1}{2}$
سیاه		$\frac{1}{4}$ نت گرد $\frac{1}{2}$ نت سفید	$\frac{1}{4}$
چنگ		$\frac{1}{8}$ نت گرد $\frac{1}{2}$ نت سفید	$\frac{1}{8}$
دولا چنگ		$\frac{1}{16}$ نت گرد $\frac{1}{2}$ نت چنگ	$\frac{1}{16}$
سه‌لا چنگ		$\frac{1}{32}$ نت گرد $\frac{1}{2}$ نت دولا چنگ	$\frac{1}{32}$
چهارلا چنگ		$\frac{1}{64}$ نت گرد $\frac{1}{2}$ نت سه‌لا چنگ	$\frac{1}{64}$

توجه:

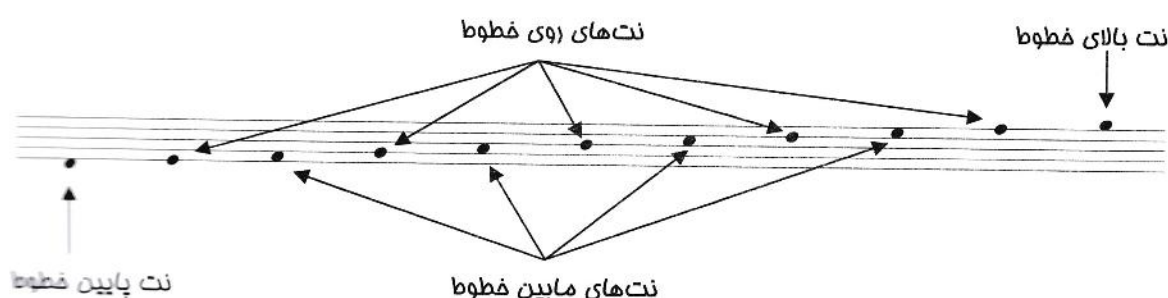
- الف- در ارتباط با اعداد کسری، توضیحات بیشتری در مبث کسر میزان‌ها داده شده است.
- ب- هر گاه بیش از یک نت چنگ، به دنبال هم قرار گیرند، می‌توان آن‌ها را توسط یک خط به هم متصل کرده و پرچم‌هایشان را حذف نمود. همین‌طور برای نت‌های دولاینگ، سه‌لاینگ و چهارلاینگ، به ترتیب از دو، سه و چهار خط می‌توان استفاده نمود.
- برای نوشتن نت‌های موسیقی، لازم است از خطوطی به نام خطوط مامل استفاده گردد.

۳_ خطوط مامل (The Staff Line)

- الف- خطوط مامل، پنج خط افقی و موازی با فواصل یکسان را گویند.
- ب- خطوط مامل، از پایین به بالا شماره‌گذاری می‌شوند.

- ج- نت‌ها بر رو، بین، بالا و پایین خطوط مامل قرار می‌گیرند.
- د- پنج نت روی خطوط و چهارنت ما بین آن‌ها و یک نت پایین خط اول و یک نت بالای خط پنجم.
- ه- نت‌ها از سمت چپ به راست نگارش و اجرا می‌شوند.
- و- در بالا و پایین خطوط مامل، می‌توان نت‌های دیگری را با خطوط کمکی مشخص نمود.

برای مشخص نمودن جایگاه صداهای موسیقی بر روی فطوط مامل، نیاز به علامت دیگری به نام کلید می‌باشد.

۴_ کلید موسیقی (Music key)

کلید، در سمت چپ فطوط مامل قرار می‌گیرد و جایگاه صداها و وسعت صدا دهنده‌ی صدای انسان یا سازها را مشخص می‌کند. به علت گوناگون بودن ادوات موسیقی، که هر یک دارای وسعت صدا دهنده‌ی متفاوتی از نظر ایجاد صداها و زیر و بم می‌باشند، کلیدهای مختلفی جهت هر گروه از آن‌ها به کار گرفته می‌شود. برای اجرای قطعات توسط گیتار از کلیدی به نام (کلید سُل) استفاده می‌گردد.

۵_ کلید سُل (Sol Clef)

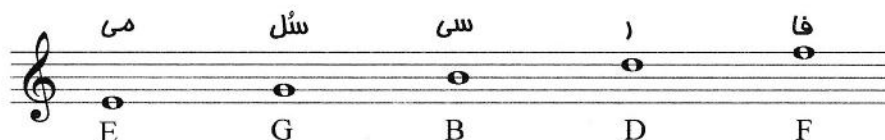
الف - این کلید از خط دوم شروع شده و به حالت دایره با خط سوم و بعد با خط اول مماس می‌گردد و به طرف بالا حرکت می‌کند، در بالای خط پنجم به حالت انحناء برگشت فورده، به طرف پایین حرکت می‌کند و تا زیر خط اول ادامه می‌یابد.

ب- بدلیل شروع کلید سل از خط دوم، هر نت که روی این خط قرار گیرد صدای سل یا (G) به آن اطلاق می‌گردد.

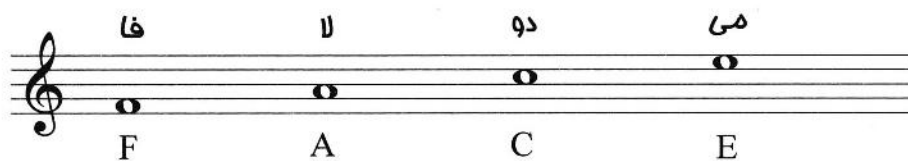
ج- با مبنا قرار دادن نت سل بر روی دومین خط مامل، می‌توان دیگر صداها را در بین و روی بقیه فطوط مامل مشخص کرد.

نت‌های روی فطوط مامل

نت‌های ما بین فطوط مامل

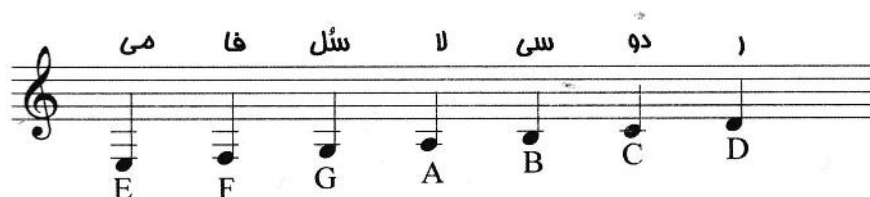

میله نت‌ها، تا ما بین فطوط دوم و سوم یعنی (لا) به طرف بالا و از فطوط سوم یعنی نت (سی) به طرف پایین رسم می‌شوند.

برای مشخص کردن نت‌های بالا و پایین فطوط مامل، از فطوط کمکی کوتاه که به موازات مامل رسم می‌شوند می‌توان استفاده کرد.

نت‌های واقع در زیر فطوط مامل برای ممدوده صدا دهنده گی‌تار کلاسیک

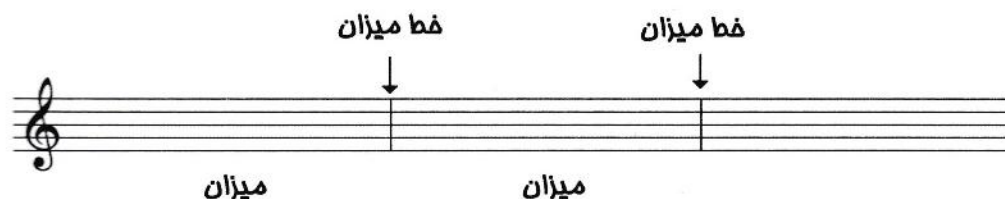
نت‌های واقع در بالای فطوط مامل برای ممدوده صدا دهنده گی‌تار کلاسیک

۴_ میزان و فط میزان (Measure (Bar) & Measure line (Bar line)

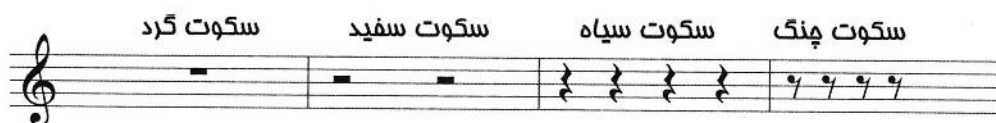
هر جمله موسیقی، از نظر زمان به قسمت‌های مساوی تقسیم می‌گردد. هر یک از این تقسیمات را میزان و فط قائمی که آن‌ها را هم جدا می‌کند فط میزان می‌نامند.

میزان‌ها ارتباط مستقیم با وامد اندازه‌گیری ارزش زمانی دارند، و مالت‌ها و چگونگی وزن و ریتم را بیان می‌کنند. این نظم در جمله‌های موسیقی را می‌توان با صدای تیک‌تاک ساعت مقایسه نمود. در مبمٹ کسر میزان‌ها توضیحات لازم در مورد چگونگی تأکیدهای ریتمیک داده شده است:

۷_ سکوت (Rest)

برابر با ارزش زمانی نت‌ها، علائمی برای سکوت‌ها با همان اسامی و ارزش زمانی وجود دارد، و باید طوری عمل کرد تا هیچ‌گونه صدایی از ساز تولید نشود:

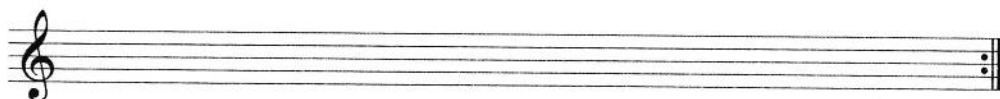

۸_ علامت تکرار (دولا فط تکرار)، Repeat Sign

الف- دو فط موازی، یکی ضمیم و دیگری نازک و عمود بر مامل با دو نقطه در بین فطوط دوم، سوم و سوم، چهارم، نشانگر علامت تکرار است.

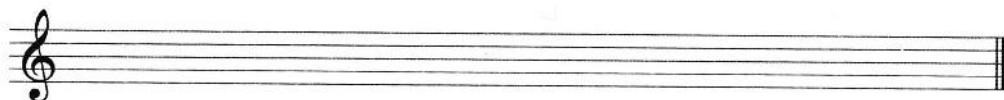
ب- با مشاهده این علامت، باید به اول قطعه برگشت و مجدداً آن نت‌ها را اجرا نمود.

ج- اگر بخشی از میزان‌های یک قطعه را بخواهیم دوباره تکرار کنیم، می‌توان توسط دو دولا فط تکرار این عمل را انجام داد. یکی در ابتدای میزان و دیگری در انتهای میزان مورد نظر قرار می‌گیرد.

۹_ علامت پایان قطعه (دو لافط پایان)، End of piece sign

دو فط افقی و موازی یکی ضمیم و دیگری نازک و عمود بر مامل، این علامت نشان دهنده پایان قطعه یا یک بخش از آن است.

کلاسیک
گیتار
فراگیری
مبانی

The Principles and Practice of Learning Classical Guitar
Amir javidan

زیتا هنر و فرهنگ